

TANTÁRGYI ADATLAP

A FELNŐTTKÉPZÉS SZOCIOLÓGIÁJA

BMEGT51S602

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

A FELNŐTTKÉPZÉS SZOCIOLÓGIÁJA

Azonosító

BMEGT51S602

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	6
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

vizsgaérdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

Neve *Beosztása* *Email címe*

Dr. Berzsenyi Emese adjunktus berzsenyi.emese@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Műszaki Pedagógia Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu/>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: Tanfolyamszervező menedzser közúti/légi/vízi/vasúti specializációval szakirányú továbbképzési szak

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **1**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2024.06.26.) az 580515/8/2024 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2024.06.26-tól.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A hallgató megismertetése az oktatásszociológia tudományterületével, e társadalomtudományi diszciplína alapfogalmaival, szaknyelvével, sajátos nézőpontjaival, főbb elméleteivel. A kurzus bemutatja a nevelés-oktatás néhány fontos konkrét kérdésének oktatásszociológiai megközelítési módjait a különböző elméletek nézőpontjából. Fontos cél, hogy e nézőpontokat a kurzus hallgatója a mai magyar nevelés- és oktatásügy, felnőttképzés problémáinak azonosítására, feltárására képes legyen alkalmazni. A hallgató ismerje meg társadalmi életünk oktatással összefüggő alapvető kérdéseit, a felnőttképzés célcsoportjait, azok társadalomban betöltött szerepét, szerezzen ismereteket a az oktatási rendszer szintereiről, intézményeiről, problémáiról és kérdéseiről. A tantárgy célja továbbá, hogy bemutassa az oktatásszociológia elméleti-történeti fejlődését, az oktatási rendszert, mint a társadalom működésének egyik fontos alrendszerét, illetve a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődésében játszott szerepét, továbbá a mai magyar oktatási rendszer főbb jellemzőit.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri az oktatásszociológia tudományterületét, e társadalomtudományi diszciplína alapfogalmait, szaknyelvét, sajátos nézőpontjait, főbb elméleteit, elméleti-történeti fejlődését
2. Ismeri a szocializációs folyamatok felnőttoktatásra, felnőttképzésre gyakorolt hatásait
3. Ismeri a nevelés-oktatás néhány fontos konkrét kérdésének oktatásszociológiai megközelítési módjait, elméleti nézőpontjait
4. Ismeri társadalmi életünk oktatással összefüggő alapvető kérdéseit, a felnőttképzés célcsoportjait, azok társadalomban betöltött szerepét
5. Ismeri az oktatási rendszer társadalmi meghatározottságát, funkcióit, az oktatási rendszert, mint a a társadalom működésének egyik alrendszerét, annak társadalmi összefüggéseit, jellemzőit, szintereit, intézményeit, problémáit és kérdéseit
6. Ismeri a társadalom szerkezetét, rétegződését, mobilitását, a beilleszkedés lehetőségeit
7. Ismeri az oktatási rendszer társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődésében játszott szerepét
8. Ismeri az oktatás, felnőttoktatás, felnőttképzés társadalmi hatásait és összefüggéseit, ezek hatásait a társadalomra és a társadalomban, a felnőttképzés célcsoportjainak társadalmi helyzetét, szerepét, társadalompolitikai kérdéseit, egyenlőtlenségeit
9. Ismeri a felnőtt tanulók homogenizációjának problémáit
10. Ismeri az egyes szubkultúrák és az oktatási intézmények közötti értékköszönetközéseket

Képesség

1. Képes ismereteit alkalmaznia felnőttoktatás, felnőttképzés problémáinak beazonosítására
2. Képes az oktatás, képzés társadalmi összefüggéseinek felismerésére, értékelésére, azonosítására
3. Képes a felnőttoktatás, felnőttképzés területén végzett munkája során a szociológiai problémák megragadására, a megoldási lehetőségek átlátására, a megoldásra való törekvésre
4. Képes reális képet kialakítani a felnőtt tanulók oktatásszociológiai aspektusáról, a felnőttkori tanulással összefüggésben

Attitűd

1. Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival
2. Folyamatos ismeretszerzéssel és a megszerzett ismeretek felhasználásával fejleszti önmagát
3. Törekszik tudását integrálni a mindennapi szakmai munkatevékenységébe
4. Nyitott és elkötelezett az új ismeretek befogadására
5. Nyitott a kritikai-elemző, tényekre alapozó, de értékalapú tudományos megközelítésmód elsajátítására
6. Nyitott a felnőttoktatás, felnőttképzés területén végzett munkája során a szociológiai problémák megragadására, a megoldási lehetőségek átlátására, a megoldásra való törekvésre

Önállóság és felelősség

1. Önállóan képes lesz arra, hogy ismereteit, tudását beépítse saját munkatevékenységébe, feladataiba
2. Rendszerszemléletben gondolkodik oktatásszociológiai ismeretei birtokában a felnőttkori tanulással összefüggő jellemzőkről
3. Nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket.
4. Együttműködik hallgatótársaival, kollégáival a felmerülő problémák megoldásában, valamint képes felismerni, hogy mikor van szükség külső segítség bevonására
5. Felelősen és professzionálisan képviseli saját álláspontját

Oktatásmódszertan

Prezentáció, előadások

Tanulástámogató anyagok

- Kötelező irodalom
- Az oktató által készített prezentáció
- Bourdieu, Pierre (1978): A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése. Gondolat Kiadó
- Gázsó, Ferenc (1988): Megújuló egyenlőtlenségek. Kossuth Könyvkiadó
- Andorka, Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába (második, jav. és átd. kiadás) Osiris

- Giddens, Anthony (2008): Szociológia. (Második kiadás.) Osiris
- Németh, András – Boreczky, Ágnes (1997): Nevelés, gyermek, iskola. A gyermekkor változó színterei. Eötvös József Könyvkiadó. 21-28, 38-46., 74-85., 102-135. o.
- <https://drive.google.com/file/d/1EV8I3qnkT54b2AodxjzO1LINTRXymmVI/view?usp=sharing>
- Kende, Ágnes (2001): A kudarcok okai. In: Andor Mihály (szerk.): Romák és oktatás. Iskolakultúra, Pécs, /Iskolakultúra Könyvek, 8./65-73. o. http://misc.bibl.u-szeged.hu/45474/1/iskolakultura_konyvek_008.pdf
- Lukács, Péter (1992): Oktatáspolitikai és iskolaszervezet. Holmi, 5. sz. 711-720. o.
- https://drive.google.com/file/d/1zs8KBcchaV3O5mEkyN1cFRUg3oJvZ_bD/view?usp=sharing
- Kende, Ágnes-Messing, Vera-Fejes, József Balázs (2021). Hátrányos helyzetű tanulók digitális oktatása a koronavírus okozta iskolabezárás idején. Iskolakultúra, 31(2), 76-97. <https://doi.org/10.14232/ISKKULT.2021.02.76>
- Kozma Tamás (2000): Bevezetés a nevelésszociológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó
- Csapó Benő (2004): Tudás és iskola. Műszaki Könyvkiadó
- Bartal, Orsolya-Kolacsek Sándor (2021): Post-covid hatás az oktatásban.
- http://real.mtak.hu/135536/1/2021_3_ART_002_Bartal.pdf
- Nahalka, István (2021): Koronavírus és oktatáspolitikai. Educatio 30. sz. 22-31 pp
- Mitnyán, Lajos (2022): Iskola a COVID után.
- Ivan Illich A társadalom iskolátlantítása című vitáirának aktualitásáról. Közösségi Kapcsolódások - tanulmányok kultúráról és oktatásról, 2 (1), 53–65 pp
- <https://doi.org/10.14232/kapocs.2022.1.53-65>
- Borbély-Pecze, Tibor Bors (2021): Felnőttképzés, felnőttkori tanulás, társadalom és munkaerőpiac a 21. század elején. Új Munkügyi Szemle. 2. évfolyam, 3. szám
- <http://real.mtak.hu/154581/1/BorbelyPecze2.pdf>
- Maróti, Andor (2008): Felnőttképzés a posztmodern társadalomban. Pedagógiai Szemle 2008. 11-12.
- <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/felnottkepzes-a-posztmodern-tarsadalomban>
- Magyarország: Felnőttoktatás és felnőttképzés. Eurydice. Európai Bizottság.
- <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/hu/national-education-systems/hungary/magyarorszag-felnottoktatas-es-felnottkepzes>
- Óhidy, Andrea (2006): Az élethosszig tartó tanulás és a felnőttképzés. Új Pedagógiai Szemle
- <https://epa.oszk.hu/00000/00035/00107/2006-10-31-Ohidy-Elethosszig.html>
- Farkas, Zoltán (2018): A társadalmi rétegződés értelmezései.
- http://real.mtak.hu/79608/1/2018_05_468.pdf
- A jánlott irodalom
- Berényi, Eszter – Berkovits, Balázs – Erőss, Gábor (2008): Az iskolába rendezett gyerek– kiváltság és különbségtétel a közoktatásban. Gondolat Kiadó
- Ferge, Zsuzsa- Háber, Judit (szerk.) (1974) szerk.: Az iskola szociológiai problémái. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
- Kozma, Tamás (2004): Kié az egyetem? A felsőoktatás nevelésszociológiája. Új Mandátum Felsőoktatási Kutatóintézet
- <https://mek.oszk.hu/08900/08962/08962.pdf>
- Pukánszky, Béla (2001): A gyermekkor története. Műszaki Könyvkiadó
- Riesman, David (1983): A magányos tömeg. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
- Sáska, Géza (2007): Közműveltség és magántudás. Új Mandátum Könyvkiadó
- Somlai, Péter (1997): Szocializáció. A kulturális átörökítés és a társadalmi beilleszkedés folyamata. Corvina
- Szemerszki, Mariann (szerk.) (2016): Hátrányos helyzet és iskolai eredményesség. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet.
- https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/eredmenyesseg_beliv.pdf
- Varga, Júlia (szerk.) (2019): A közoktatás indikátorrendszere. Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont. Közgazdaság-Tudományi Intézet
- https://kti.krtk.hu/wpcontent/uploads/2020/01/A_kozoktatasi_indikatorrendszere_2019.pdf
- Weber, Max (2005): A tudomány és a politika mint hivatás. Kossuth Könyvkiadó
- Szociológiai Szemle számai 2011-2017. https://szemlearchivum.szociologia.hu/szamok_2011_tol

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A tanulmányi eredmények értékelése a beadott házi dolgozat/esettanulmány alapján történik.

Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelés részletes leírása: A foglalkozás során elvárt a hallgatói aktivitás.

B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelés részletes leírása: Beadandó házi dolgozat valamely, a tantárgyhoz tartozó témakör esettanulmány formájában történő feldolgozásával.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- vizsga - beadandó házi dolgozat: 100
- összesen: 100

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	95
Jeles	88-94
Jó	75-87
Közepes	62-74
Elégéséges	50-61
Elégtelen	0-49

Javítás és pótlás

A vizsga - beadandó házi dolgozat - a mindenkor Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásai szerint, a Térítési és Juttatási Szabályzatban előírt díjak megfizetése mellett pótolható.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel kontaktórán	40
felkészülés a kontaktórára	20
felkészülés a vizsgára	80
egyéb felkészülés	10
összesen	150

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselő véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2024. 06.03-án. Érvényes 2024.06.03-tól.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2 pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 Az oktatásszociológia tárgya
- 2 Szocializációs folyamatok
- 3 A szociológia és a neveléstudomány kapcsolata (E. Durkheim)
- 4 Az oktatási rendszer társadalmi meghatározottsága (P. Bourdieu)
- 5 B. Bernstein kódelmélete
- 6 A társadalom szerkezete, rétegződés, mobilitás, beilleszkedés
- 7 A felnőttképzés célcsoportjainak társadalmi helyzete, szerepe, társadalompolitikai kérdései, egyenlőtlenségek
- 8 A tanulók képességei és a homogenizáció problémája
- 9 Az egyes szubkultúrák és az oktatási intézmények közötti értékösszeütközések
- 10 A közoktatási rendszer társadalmi funkciói
- 11 Az esélyegyenlőtlenségek és az iskolarendszer
- 12 A mai magyar közoktatási rendszer társadalmi-gazdasági környezete
- 13 Az oktatás minőségének kérdése, tudástársadalom

További oktatók

Az adott félévben oktatói megbízási szerződéssel foglalkoztatott konzulensek. A megbízási jogviszony létesítésének feltétele, hogy a konzulens pedagógus, vagy andragógus végzettséggel és szakképzettséggel, valamint felnőttoktatásban, felnőttképzésben, felsőoktatásban/köznevelésben szerzett legalább 5 éves gyakorlattal rendelkezzen.

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Műszaki Pedagógia Tanszék vezetője hagyja jóvá.